

Høring av regelverk rundt krav som angår hestesportkonkurranser

Mattilsynet har utarbeidet utkast til endringer i [forskrift 9. desember 2020 nr. 2647 om velferd for hest og hund i konkurranser](#). Utkastet legges ut til høring på vegne av Landbruks- og matdepartementet.

Sammendrag av forslaget

Endringene går ut på å forskriftsfeste EØS-krav om adgangen til å forskjellsbehandle hester i konkurranser etter nasjonal tilknytning.

Det foreslås også å begrense forbudet mot bruk av dyr som ammer, slik at ammende hester og hunder kan delta på utstillinger.

Bakgrunn

Direktiv 90/428/EF er knyttet til avlsregelverket, og ble innlemmet i EØS-avtalen ved avtalens inngåelse. Det ble fastsatt for å fremme rasjonell utvikling av hesteavl og dermed øke produktiviteten med tanke på avl og oppdrett av hest. Direktivet regulerer hvordan konkurranser med pengepremier kan organiseres. Formålet med reglene er å forhindre diskriminering av hester som kommer fra andre land i EØS-området enn det landet der konkurransen avholdes.

Direktivet har unntaksbestemmelser som åpner for at utpekte organisasjoner kan arrangere «lukkede» konkurranser på visse vilkår, samt holde tilbake en viss prosentandel av premien eller fortjenesten i forbindelse med konkurranser, som kan brukes til avlsfremmende arbeid.

ESA har tidligere fått melding om at direktivet er gjennomført i norsk rett gjennom to eldre instruksjoner fra Landbruks- og matdepartementet til henholdsvis Det Norske Travselskap (1993) og til Norsk Jockeyklub (1984). Dette er ikke en formelt korrekt måte å gjennomføre kravene på.

Vi foreslår at direktivet nå i stedet gjennomføres i en forskrift på vanlig måte. Endringen gjøres med hjemmel i lov om husdyravl § 3. Den relativt nye forskriften om velferd for hest og hund i konkurranser er hjemlet i dyrevelferdsloven, men passer tematisk sett. Mattilsynet foreslår et eget kapittel for kravene fra direktivet.

I dette kapitlet foreslår vi også å ta inn en rapporteringsforpliktelse fra Beslutning 20/388. Mattilsynet mener det er lite hensiktsmessig å gjennomføre disse bestemmelsene i egen forskrift, og foreslår derfor å ta de inn i eksisterende forskrift om velferd for hest og hund i konkurranser.

Direktivt gir statenes myndigheter noen forpliktelser. Vi foreslår å holde disse kravene utenfor forskriften. I stedet foreslår vi rapporteringskrav for arrangørene, som vil gjøre det mulig for Mattilsynet å oppfylle myndighetsforpliktelsene. Mattilsynet vil fastsette instruks om hvordan myndighetsforpliktelsene vil oppfylles.

Vi har fått tilbakemeldinger som tyder på at forbudet i forskriften § 5 annet ledd annet punktum om bruk av dyr som ammer, har noen utilsiktede konsekvenser. Særlig for hest er det tradisjon å stille ut hopper med føll. Vi ser ingen særlige dyrevelferdsmessige problemer knyttet til dette. Vi foreslår derfor å åpne for at både hester og hunder fortsatt kan stilles ut selv om de ammer.

Merknader til forskriftsutkastet

Forskriften deles i fire kapitler

Siden forskriften får flere paragrafer og et nytt tema, foreslår vi å dele forskriften inn i fire kapitler. Flere av de gjeldende paragrafene får nye nummer.

Det første kapitlet er innledende med formål, virkeområde og definisjoner. I det andre videreføres de gjeldende bestemmelsene om dyrevelferd. I det tredje foreslår vi å plassere de nye bestemmelsene fra direktivet. Mens det fjerde kapitlet inneholder de avsluttende bestemmelsene inkludert en ny bestemmelse om straff ved brudd på de nye reglene.

Formålet i § 1 utvides

Ifølge fortalen til direktivet er formålet med reglene å «sikre en rasjonell utvikling innen oppdrett av dyr av hestefamilien». Dette skal «bidra til økt produktivitet på dette området». Videre pekes det på at ulikheter i EØS-området når det gjelder reglene for adgang til konkurranser, er til hinder for samhandelen.

Vi foreslår å inkludere disse formålsbetraktningene i § 1 *annet ledd*.

Forbudet i § 5 mot bruk av ammende dyr begrenses

Forbudet i § 5 *annet ledd tredje punktum* begrenses til andre konkurranser enn utstillinger. Hopper med føll og tisper med valper kan altså ikke brukes i løp og andre konkurranser som innebærer noe mer enn at dyra vises fram og vurderes.

Forbud mot forskjellsbehandling forskriftsfestes i ny § 13

Forbudet mot forskjellsbehandling framgår av direktivet artikkel 3 og artikkel 4 nummer 1. Vi foreslår at disse forbudsbestemmelsene gjennomføres i en ny § 13.

Ifølge § 13 *første ledd* gjelder forbudet innholdet i arrangørenes reglementer. Forbudet er altså rettet mot arrangørene. Måten ulike forhold reguleres på, skal ikke gi grunnlag for forskjellsbehandling mellom hester av kategorier som fastsatt i første ledd bokstav a og bokstav b.

De forholdene som er nevnt i artikkel 4 nummer 1, er tatt inn som eksempler på regulerte forhold i første ledd. Det skal ikke forskjellsbehandles når det gjelder tillatelse til å delta i konkurranser, bedømmelse i konkurranser, eller fordeling av gevinster eller fortjenester i forbindelse med konkurranser.

Ifølge *bokstav a* skal hester ikke forskjellsbehandles i reglementene etter hvilke EØS-land de er registrert i. Med registrert menes innført i stambok.

Ifølge *bokstav b* skal hester ikke forskjellsbehandles i reglementene etter hvilke EØS-land de er født i. Dette er en presisering av uttrykket «opprinnelse» ordlyden i direktivet.

Unntak fra forbudet forskriftsfestes i ny § 14 første og annet ledd

Unntakene fra forbudet mot forskjellsbehandling framgår av direktivet artikkel 4 nummer 2. Vi foreslår at disse unntakene gjennomføres i en ny § 14.

I § 14 *første ledd* gjøres det unntak for de konkurransene som er beskrevet i første strekpunktet i artikkel 4 nummer 2. Disse konkurransene kan altså for eksempel beholdes norske hester.

Unntaket i *bokstav a* gjelder konkurranser som er forbeholdt hester som er registrerte i en spesiell stambok, der formålet med konkurransen er å kåre avlsdyr og forbedre rasen.

Unntaket i *bokstav b* gjelder regionale konkurranser med sikte på utvelgelse av hester til avl.

Unntaket i *bokstav c* historiske og tradisjonelle konkurranser.

I § 14 *annet ledd* åpnes det for at arrangørene kan holde tilbake inntil 20 % av premiepengene eller fortjenesten for de formålene som er beskrevet i artikkel 4 nummer 2 annet strekpunkt. Arrangørene må utarbeide skriftlige kriterier for hvordan de tilbakholdte pengene brukes til å beskytte, fremme og forbedre norsk hesteoppdrett.

Plikt til å informere Mattilsynet forskriftsfestes i § 14 tredje ledd

Dersom norske arrangører ønsker å benytte seg av unntakene i artikkel 4 nummer 2 første strekpunkt, skal Norge på forhånd underrette EU. For å kunne oppfylle denne myndighetsforpliktelsen, må Mattilsynet ha underretning om planlagte unntak fra arrangørene.

Ifølge § 14 *tredje ledd første punktum* skal arrangører som ønsker å benytte seg av unntaksmulighetene, underrette Mattilsynet om hvilke konkurranser det gjelder, og begrunnelsen for å unnta fra hovedregelen. Underretningen må skje innen 1. desember for konkurranser planlagt for kommende år.

Norge skal også underrette EU om kriterier for å holde tilbake penger etter artikkel 4 nummer 2 annet strekpunkt. Her må det også fastsettes en plikt for arrangørene til å informere Mattilsynet.

Ifølge § 14 tredje ledd annet punktum skal kriteriene for å holde tilbake penger etter annet ledd sendes til Mattilsynet så snart de blir fastsatt eller endret. Mattilsynet legger ut denne informasjonen på nettsiden sin.

Myndighetsforpliktelsene gjennomføres i instruks

Vi foreslår å fastsette en egen instruks for å gjennomføre de nevnte kravene om å informere EU om unntak.

Konsekvensutredning

Forskriftsfesting av bestemmelsene i direktivet vil ikke ha noen praktisk betydning for organisasjonene, da reglene allerede skal ha vært tatt inn gjennom løpsreglementet.

Det vil bli noe merarbeid for arrangører av konkurranser som ønsker å benytte seg av unntaksmulighetene, da de blir forpliktet til å melde opplysningene til Mattilsynet årlig.

Høringssvar

Høringssvar sendes inn via lenke på Mattilsynets nettside: